Saue linna kujunduskava keskendub terviklikule elutänavate süsteemile, läbivaks disainidetailiks must silinder

Kujunduskava on vaja selleks, et Saue linna tulevased suuremad ruumiotsused oleksid läbimõeldud, terviklikud ja ühtsed. Kava on edaspidi aluseks kõikidele Saue linna avaliku ruumi projektidele.

MIIA KRAUN
avaliku ruumi spetsialist

Neljandikku Saue linnast hõlmab ligi 400-aastane loodusliik tammik, mis koos 18. sajandi lõpus loodud inglise stiilis mõisapargi, kümmekond aastat tagasi rajatud Keskuse pargi, mitmete linnas laiuvate haljasalade ja sauelaste hoolitsetud koduaedadega moodustab ulatusliku roheala, kus on hea ja rahulik elada.

Kui lõppeva aasta jaanuaris alustas vallavalitsus Saue kesklinnale tervikliku visiooni ja oma näo otsimist, siis saigi fookusesse valitud just neid rohealasid ja olulisi keskusalasid ühendavad elutänavad: Nurmesalu, Pärnasalu, Tule, Koondise, Kuuseheki ja Kütise. Maastikuarhitektuuribüroolt TajuRuum OÜ telliti konsultatsiooniteenusena Saue linna avaliku ruumi kujunduskava, et töötada välja arhitektuuri- ja disainilahendused.

Kompaktse Saue linna terviklik elutänavate süsteem teeb kergliiklemise lihtsamaks ja kujundatud keskkond kutsub linlasi rohkem liikuma ühest punktist teise jalgsi, rattaga või muid liikumisvahendeid kasutades. Kõigile hästi ligipääsetav ja erinevaid tegevusi pakkuv tänavaruum loob võimalusi kohtumisteks, tugevama kogukonnatunde tekkeks ja Saue linna identiteedi tugevdamiseks.

Kogukond kaasatud

Koostöös Tajuruumi maastikuarhitektidega korraldas vallavalitsus veebipõhise ideekorje ja elanikega ühise mõtetekogumise jalutuskäigu linnaruumis. Kaardistati senised probleemalad ja kitsaskohad, praegused meelispaigad, hästi toimivad ning perspektiivsed tegevused ja paigad. Kujunduskava koostamisel võeti arvesse eelkõige linnaelanike arvamust ja analüüsiti nende poolt välja toodud probleeme. Sügisesel eskiisi tutvustamisel sõnasid kohaletulnud, et on hea meel näha kevadel tehtud ettepanekuid kujunduskavas. Tänu neile kaasamistegevustele võib eeldada, et kujunduskava on saanud sauelaste heakskiidu ning seeläbi on kinnitatud suund, kuhu tahetakse kodulinna arenemas näha.

Ühtset nägu ilmestab linnamööbel

Kogu lahendusega püütakse anda Saue linna veelgi rohkem rohelust ning hästi disainitud linnamööbliga ka ilusama ja inimsõbralikuma välimuse kogu linnale. Uus nägu anti kogu linnamööblile: rattahoidjad, konteinerhaljastus, pingid, prügikastid, erinevad suunaviidad ja uudsed mitmetele sihtrühmadele mõeldud lahendused. Loodud sai võimalusi noortele avalikus ruumis ajaveetmiseks, samuti kunsti eksponeerimiseks ja toetavaid linnaruumi elemente erinevate vabaõhuürituste läbiviimiseks. Haljastuse osas rõhub kujunduskava suuresti kõrghaljastuse lisamisele ning olemasoleva kõrghaljastuse säilitamisele ja hooldamisele.

Nüüd, kui kujunduskava on valmis, ootab ees suur töö. Hästi planeeritud avalikku ruumi osatakse tänapäeval hinnata üha enam ning ka vald peab suutma sammu pidada kvaliteetse elukeskkonna planeerimisel. Mõnusad ajaveetmiskohad, rohked istumispaigad, funktsionaalsed lahendused tänavate planeerimisel on üliolulised hea linnaruumi tekkimiseks, mis mõjutab iga elaniku elukvaliteeti ja kogukondlikku ühtekuuluvustunnet.

Kujunduskava on aluseks võetud juba näiteks mõnede teelõikude projekteerimisel. Kindlaid kokkuleppeid veel ei ole üheski projektis, kuid näiteks lõik Nurmesalu tänavast saab projekteeritud kujunduskava soovitustele tuginedes. Suuremat tänavaruumi pilti mõjutavatest ideedest on plaanis esimesena lahendada raudteejaama ümbrus, kus tänane liikumine läbi Saue Kaubakeskuse parkla on ohtlik, eriti talvisel ajal.

Kui kesklinn saab uue ilme uute hoonete näol, projekteeritakse ka hoonete ja kujunduskavaga kooskõlas olev avalik ruum. Seega loogilise jätkuna raudteejaama ümbrusele võetakse käsile praegune Keskuse park ja Koondise tänav. Juba kinnitatud projektides tehakse kujunduskavale tuginedes nii palju muudatusi kui võimalik ja luuakse ühtne linnapilt, kasutades värskelt disainitud linnamööblit.

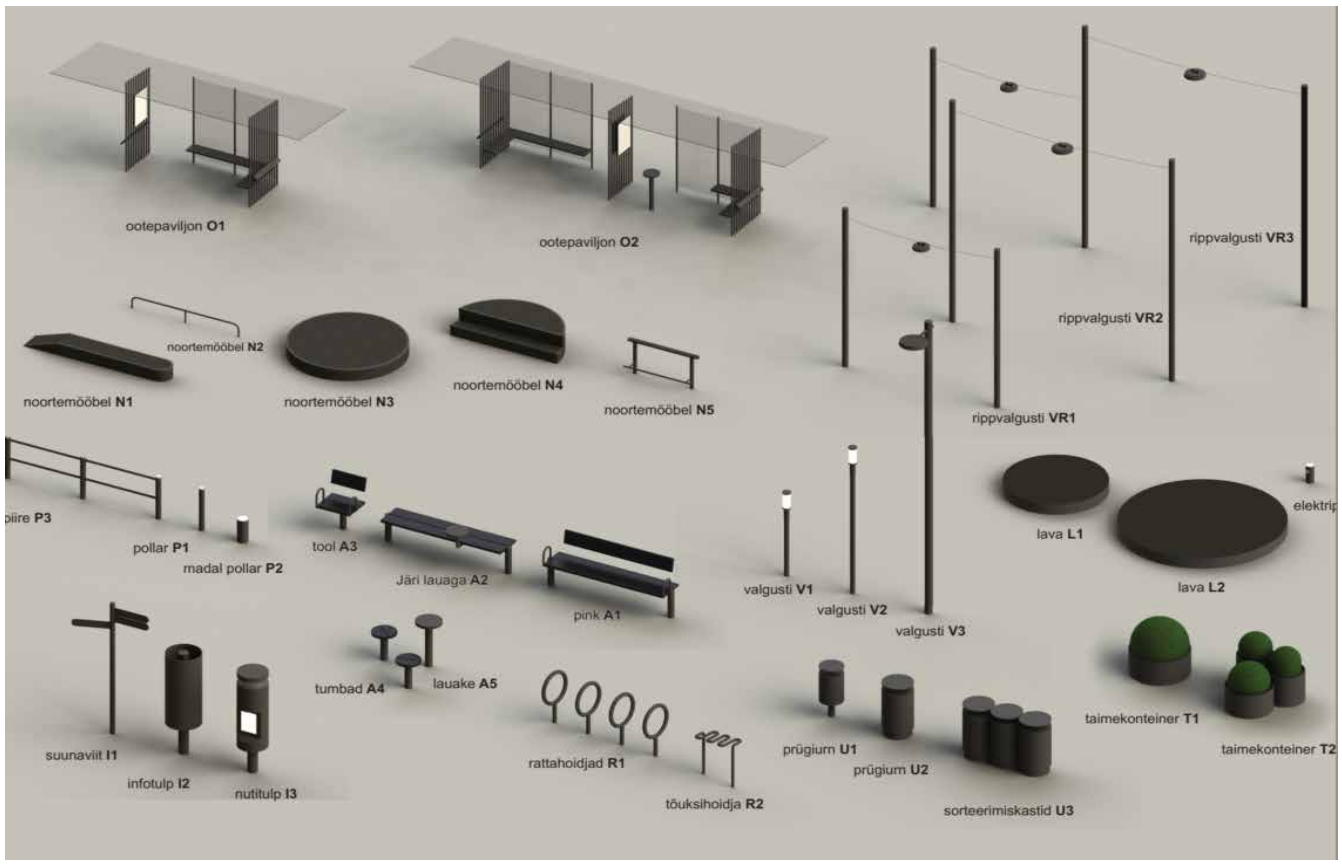

Läbivaks kujundiks on must silinder, mis üksikuna vaadates on primitiivne. Elementi korrates olukord muutub: tihedus ja rütm on need, mis teevad kujunditest terviku. Ja teha saab kõike: minimalismi või maksimalismi, nooruslikku või vanamoodsat. Vormikeele otsinguil on silmas peetud, et tulemus oleks praktiline, teostatav, universaalne, ajas kestev. Must on väärikas, sügav, soe, soliidne. Mõjub alati elegantselt, viimistletult ja lisab linlikkust. Lisaks ei ole teada, et ükski linn kasutaks musta silindrit läbiva kujunduskeelena. Muide, silindri motiiv on mänguliselt tuletatud sõnast SAU-E, ehk et silinder kui saua ruumikujuline tuletis

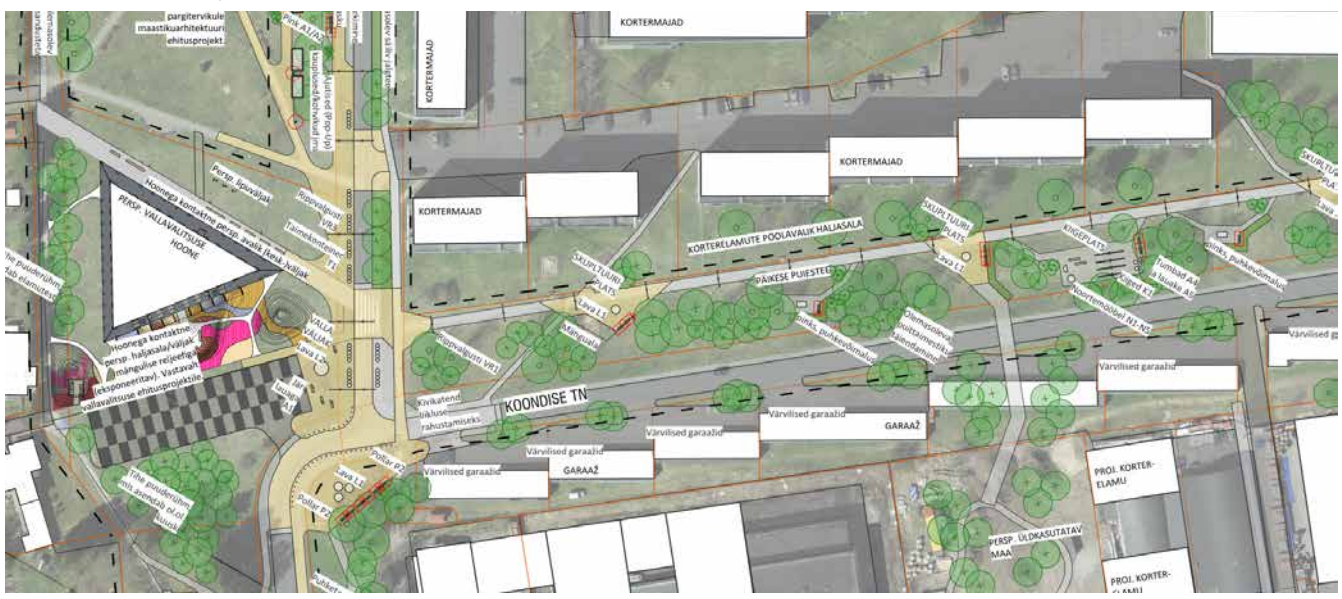

Päikese puiesteena tuntud Koondise tänava osa täiendatakse puhkevõimaluste ja lisanduva haljastusega. Kergliiklusteele lisatakse väikeplatsid väikelavadega, millel on võimalik korraldada ajutisi skulptuuride ekspositsioone jms. Pargi keskossa jääb kiigeplats, mis pakub tegevust nii noorele kui eakale. Tänav ise tehakse kitsamaks, et liiklust rahustada. Päikese puiestee kergliiklusteed käsitletakse mängutänavana, kus lapsed saavad häirimatult nt asfaltbetoonkattel kriidiga mänge maha märkida (keks jms)

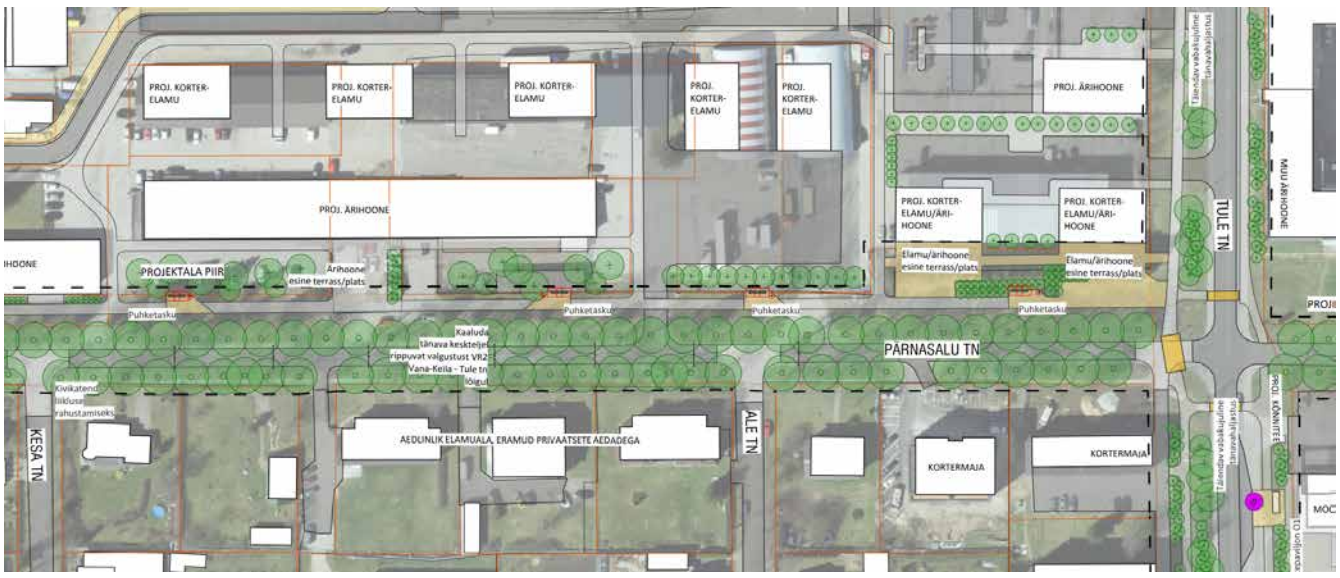

Pärnasalu tänaval suhtutakse mõisasüdamesse suunavasse pärnaalleesse lugupidavalt. Allee põhjaküljele on näidatud täiendav alleest haljasribaga eraldatud teelõik, mis teenindab jalakäijat üldisemalt ning tulevase korterite ja äridega kvartali juurdepääse ning loob parema ühenduse keskuse ja Saue tammiku näol rekreatsioonialaga. Teele jäävad mitmed puhketaskud, mis võimaldavad uhket alleed nautida